

VECKOBLADET

2022:30

221014

48:e årgången

Friday for Future alla fredagar

Vi samlas på Stortorget varje fredag kl 12-14 liksom Fridays For Future-rörelsen inspirerad av Greta Thunberg gör på många håll.

Vi kräver att Lund medverkar till att Parisavtalet hålls, att vi strävar mot att hålla uppvärmningen till högst 1.5 grader, att det sker på ett klimaträttvist sätt och att man lyssnar på den bästa samlade vetenskapen.

Kom förbi och prata med oss och stötta vår kamp för framtiden för våra ungdomar, barn och barnbarn.

Den nya översiktsplanen med dess framtidsperspektiv (framåt år 2050)

I föreläsningsserien Hur bygger vi vårt Lund? tar Stadsmiljöföreningen AFSL upp frågor om hur kommunens framtid kan formas i översiktsplanering. Vilka kvaliteter för levnadsbetingelser och

uppväxtvillkor kan den utveckla och säkra i en föränderlig värld? Från nu till våra barnbarns Lund.

Medverkande är sakkunniga som bistår AFSL:s temagrupp för översiktsplanen.

De kommer var och en att med sina inlägg, med möjlighet till frågor (10+10 min), belysa olika aspekter på översiktsplaneringen som verktyg för hur vi vill utforma vårt Lund som livsmiljö, hur vi vill kunna bo och leva, och hur vi skall kunna uppnå miljömålen.

- Mårten Dunér, före detta Boverket och Mark- och miljödomstol, introducerar vad översiktsplanering är i lag och praktik, och medborgarnas roll.
- Anders Larsson, SLU och i Lunds klimatpolitiska råd, ventilerar frågor om miljö, jordbruk och hållbarhet.
- Ann-Sofi Högborg, landskapsarkitekt, Svenska landskap AB, f d Sveriges arkitekters akademi för landskapsarkitektur, om den goda bopplatsen, vardagslivet och folkhälsan.
- Sven-Allan Bjerkemo, trafikexpert, om trafik, hållbart o minskat resande, konsekvenser i ÖP
- Lennart Nord, f d planchef, v ordf AFSL, avrundar med hur man formar översiktsplanen, styr markanvändning och miljö.

Fri entré, ingen föranmälan.

Datum och tid: Tisdag 18 oktober 18:00 – 19:30

Plats: Stadsbiblioteket - Atriumgården

Kollektivtrafiken och omställningen

Omställningen av transportsystemet går långsammare än andra sektorer och är en politiskt känslig fråga. Kollektivtrafiken är en viktig del av omställningen, men dess förutsättningar har ändrats mycket över de senaste 50 åren.

Jens Portinson Hylander, doktor i miljö- och energi-system vid Lunds universitet, redogör för kollektivtrafikens historia och pågående forskning om motståndet mot omställning på transportens område.

Ingår i föreläsningsserien Gröna program. Arrangeras i samarbete med Lunds Naturskyddsförening och Lunds universitets Hållbarhetsforum.

Fri entré, ingen föranmälan.

Datum och tid: Onsdag 19 oktober 18:00 – 19:00

Plats: Stadsbiblioteket - Atriumgården

Iranska demonstranter dödas — kräv att regeringsstyrkor upphör med våldet

59 060 underskrifter hittills. Vårt mål: **100 000**

Aktionsperiod: 23 september - 31 oktober

MEHRZAD ANAZPOUR NILADZARE AMIR NOROUZI
JINA AMINI HANNALEH KIA MEHROOZ BEHNAM VACL
AMIN HAREJATI DANESH BAHNAMA AMIRALI DOUHANDEH
SADRODDIN LITANI MEHDI ASGARI MOHSEN MOHAMMADI
PEDRAM AZARNOUSH MOHAMMAD HOSSEINIKHAH
HOSEIN ALI KIA MILAN HAJHIGHTI ABOLLAH MAHMOUDPOUR
OCH MÅNGA FLER...

Efter 22-åriga Jina (Mahsa) Aminis död pågår landsomfattande protester i Iran. Protesterna slås just nu brutalt ner av iranska myndigheter. Amnesty har kunnat bekräfta flera demonstranternas död. Och våldet fortsätter. Nu måste det internationella samfundet omedelbart agera. Skriv under brevet för att ställa dig bakom våra krav till svenska utrikesministern!

SKRIV UNDER

Höstäpplen

Grenarna bågner under höstens sista äpplen. Där hänger de, tunga och blanka, röda och gröna, söta och sura. På marken ligger de och ruttnar sakta. Insekter och fåglar tar tillvara dem. För länge sedan – på 1940-talet – brukade vi klättra in i de mörka trädgårdarna och knycka äpplen. Ibland blev vi upptäckta av arga husägare. Äppleträd växer också på allmän mark. Idag gick vi ut åt Knästorp och plockade en kasse äpplen som blåst ner de senaste dyggen. Med COOP-pris skulle de ha kostat ett par hundra.

Mångmiljonkrav för ingenting

Ibland kostar det att avstå. VA Syd kräver Lunds kommun på 151 miljoner för att kommunen i mars i år beslutade avstå från projektet att bygga en avloppstunnel till Sjölundaverket i Malmö tvärs igenom åkermarken mellan Lund och Malmö.

Lund vill inte exploatera åkerjorden utan fortsätter att rena sitt avloppsvatten i Källby reningsverk. Det räddar Höje å naturreservat och de fågelrika dammarna.

Och vi betalar inte, vi betalar inte. Åtminstone inte för Sjölundaprojektets framtida kostnader, vilket VA Syd kräver. Varför skulle vi?

Vi kommer att få höra mer om konflikten. Läs Alexander Kuprijanos artiklar i Sydsvenskans lundadel [12](#) och [13/10](#).

Snart får vi kanske en statsminister av Hanna Gunnarsson

Vi väntar på en regering... Kristersson fick, som ni säkert sett, ytterligare två dagar och ska lämna besked fredag förmiddag. De allra flesta tror väl att det är klart då och det gör att vi kan rösta om statsminister på måndag. Vi är ju vanligtvis inte i riksdagen på måndagar, och det var, med såhär kort varsel, lite av ett äventyr att boka biljett upp till Stockholm på söndag. Jag fick pussla ihop med olika biljetter för fyra olika sträckor Lund-Stockholm...

Igår, onsdags, hölls mandatperiodens första ärendedebatt i riksdagens kammare, och det var försvarsutskottet som fick börja! Det hela var både spännande och inte på samma gång. Försvarsutskottet har gjort något så ovanligt som att avslå en subsidiaritetsprövning av ett EU-ärende. När EU vill göra nya saker så måste de nationella parlamenten godkänna att frågan ska hanteras på EU-nivå. Oftast är det bara formalia, men denna gång har Sveriges riksdag faktiskt sagt nej till att frågan ska flyttas till EU! Det hela handlade om upphandling av försvarsmateriel (vapen alltså), där vi var ett enigt utskott som sa att detta sköts bäst av de enskilda länderna och inte på EU-nivå. Debatten var väl inte så spännande i sig, om man inte är EU-nörd. [Ni kan lyssna här](#) om ni vill, (klicka på mitt namn om ni bara vill höra mitt anförande).
Hanna Gunnarsson (v), riksdagsledamot, Lund

SD-regeringen vill stoppa höghastighetstågen

Sedan 1990-talet har tågresandet mer än fördubblats. Tåg med olika hastigheter behöver separeras. Godståg på spår för persontrafik sänker hastigheten. Godståg kan inte köras på brobanor. Brobanor kan byggas på halva tiden jämfört med banvallar. Brobanor innebär minskad

omsättning med jord- och bergmassor, minskad risk för översvämning, minskat spring på spåren och större framkomlighet under järnvägarna.

Karin Svensson Smith: På många sträckor är det så fullt att inga fler tåg får plats. Spårsystemet måste byggas ut. [SDS 10/10](#)

Vinst utan arbete av Gunnar Stensson

Mellan 1997 och 2012 avskaffades förmögenhetsskatten, arvsskatten och gåvoskatten.

Dessa beslut har lett till högre vinst på egendom. Vinsten har sedan investerats i mer egendom vilket drivit upp priset på egendom ännu mer.

Den ekonomiska ojämlikheten har växt mer i Sverige än i alla andra OECD-länder.

USA och Storbritannien har mycket högre egendomsskatter.

Nordeas chefsekonom Annika Winsth menar att det största misstag Anders Borg gjorde under sin tid som finansminister var när han ersatte fastighetsskatten med en låg avgift utan att samtidigt ta bort ränteavdraget.

”Det gynnade alla med dyra fastigheter då de både fick lägre skatt och behålla ränteavdraget.

Jag sa till Magdalena Andersson att man borde titta på fastighetsskatten och höja den. Hennes svar var att det inte går att vinna val på en fastighetsskatt.”

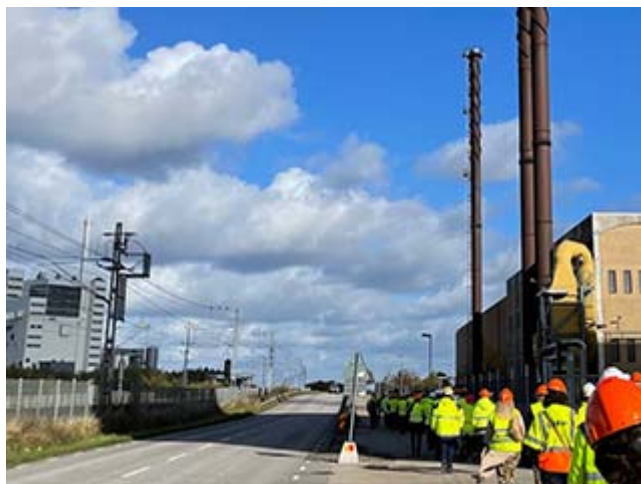
Emma Leijnsne, Vi har haft det lite för bra lite för länge. [SDS 9/10](#)

Kommentar: Kvadratmeterpriset gick upp med 435 procent mellan 2000 och 2021. Det har gjort mig rik utan att jag rört ett finger. Sådan är kapitalismen.

Ångkraft, socker och elproduktion av Ann Schlyter

Jag är ångnostalgiker. För mig är sommarens höjdpunkt att åka med Å/F Kuriren, som numera har hemmahamn i Smedjebacken. Båten byggdes 1874 på Göteborgs Mekaniska verkstad på beställning av Fagersta bruk och gick som bogser- och passagerarbåt på Strömsholms kanal fram till 1960. Efter ett par år togs den över av ett gäng ungdomar och jag blev en av de lyckliga delägarna. Varje sommar eldade vi i pannan och gled fram över sjöar och genom kanaler. Men var sak har sin tid och 2007 överläts den till föreningen Barkens ångbåtar, där den har renoverats till sin ursprungliga glans. Förlåt denna utläggning. Den triggades av att jag har varit på en invigning av en modern tillämpning av ångkraft.

Krafringens värmekraftverk och sockerbruket i Örtofta skiljs åt endast av järnväg och väg. Nu leds ånga i en ledning under dessa från den fossilfria kraftvärmeproduktionen till sockerproduktionen. CO2 utsläppen från sockerproduktionen som hittills drivits med naturgas minskar med ungefär en fjärdedel, dvs 17 000 ton per år. Ett fint exempel på lokalt samarbete i

hållbarhetens tecken. Det blev en dyr investering, men som troligen lönar sig även rent ekonomiskt på sikt. Dessutom blir det en signal till betodlarna, att detta Skånes sista sockerbruk inte kommer att läggas ner.

Som styrelseledamot i det kommunala bolaget Krafringen får jag mycket frågor kring elpriser. Och det är verkligen inte lätt att svara. Det finns så många osäkerheter, så inte ens experterna vet vad som händer dag för dag. Många tror att Krafringen nu gör stora vinster nu, men så är det inte. Främst beror detta på att bolaget inte är någon stor producent av el. Bolaget producerar främst fjärrvärme och äger och underhåller elnätet. Genom elhandel förser man kunderna med el. Och elhandeln idag är en mycket riskfylld verksamhet som kräver stora garantibelopp, och den inköpta elen kan ha högre pris än vad kunderna med fastprisavtal betalar.

Vänsterpartiet har ett utmärkt och absolut genomförbart förslag för att få bort de stora skillnaderna i elpris i landet. Liksom i Tyskland skulle Sverige kunna ha ett enda elområde med ett Sverigepris. Det är faktiskt den svenska regeringen som bestämmer om elområdena, de kan inte dikteras från EU. Man kan inte heller skylla prisskillnaderna på att överföringskapaciteten från norr till söder är otillräcklig, vilket är ett faktum, som också faller tillbaka på regeringarnas tillkortakommanden och ointresse för Sveriges södra delar. När jag får höra att Sverige är självförsörjande på socker och att allt produceras i Skåne, tänker jag på förslaget att införa prisområden för socker och spannmålsprodukter. Men det är kanske en alltför billig poäng.

I alla fall är det läge att öka den fossilfria elproduktionen i södra Sverige och det har Krafringen fått i uppdrag av ägare och styrelse att bidra till. Bolaget arbetar nu på förslag om hur detta ska gå till. Preliminärt räknar man med investeringar på nio miljarder under nio år. Dels kan man bygga till kraftvärmeverket i Örtofta. Det bidrar i huvudsak till fjärrvärmens, men indirekt bidrar det till elförsörjningen eftersom fjärrvärmens blir ett konkurrenskraftigt alternativ till eldrivna värmeväxlare. Sen kan man tänka sig mycket fler solpaneler både på tak och i solparker. I Krafringens första nyligen invigda solpark utanför Klippan står panelerna så högt och glest att marken samtidigt fungerar som betesmark för får. Det finns också plats för många fler vindmöllor i Lunds kommun. Slutligen kan biogasproduktionen öka, gärna i olika lokala samarbeten, kanske med restprodukter från sockerbruket.

Det är faktiskt mycket roligt att sitta i styrelsen till Krafringen.

Vi klarar inte klimatmålet av Gunnar Stensson

Tanken på vad ett misslyckande att klara klimatmålet skulle innebära är en utgångspunkt i Ståle Holgersens nya bok, "Krisernas tid. Ekologi och ekonomi under kapitalismen", Daidalos 2022.

Det är en tanke jag liksom många andra har förbjudit mig att tänka. Jordens upphettning måste stoppas vid 1,5 grader inom tio år. Förödandet av jordens resurser måste upphöra. Punkt.

Vad Holgersen föreställer sig är något mycket enkelt. Det globala kapitalistiska samhället fortsätter som hittills. Det agerar i samma takt och på samma sätt som hittills. Det globala ekonomiska systemet fortsätter som hittills. Kapitalism. Neoliberalism. Fortsatt tillväxt. Fortsatta utsläpp. Fortsatt upphettning. 1,5, 1,7, 2, 3, 5 grader. Fortsatt vinst på bekostnad av människorna i syd. Fortsatt exploatering tills planeten blir obeboelig.

Den katastrofala utvecklingen möjliggörs av fortsatt passiv anpassning till det rådande samhällssystemet i de relativt svala och rika länderna i norr. Okej, det går inte längre att förneka klimatkrisen, men den finns nästan inte här.

Inte än. Inte nu. Visst orsakar den problem i världens rikaste land Norge. Men det går att hitta lösningar tills vidare De är kanske dyra. De kan bekostas med exporten av fossila bränslen. Det går att fortsätta med kreativ tillväxt. Elbilar. Batterier som bygger på mineraler som finns i syd.

På det sättet kan vi kanske att fortsätta som hittills 100 år till, 200 år, kanske ännu längre. Det kommer att leda till skogsbränder och havsnivåhöjningar. Påfrestningar. Visserligen måste vi offra de miljarder medmänniskor som lever i syd, de som drabbas av femtio graders hetta, av vattenbrist, av översvämningar under en tid med smältande glaciärer, de som svälter, de som dör i pandemier. Det får vi räkna med. Vi måste bara se till att de som eventuellt överlever i syd stannar i syd. De får inte komma hit. Det har vi inte råd med.

Det kan kanske kallas folkmord. Men folkmord är vi kapabla till. Tänk på Auschwitz. Om livet på jorden blir outhärdligt kanske några av oss kan lämna planeten och fortsätta på en annan planet.

Kunskapen om vad som måste göras har funnits åtminstone sedan rapporten ”Tillväxtens gränser” publicerades 1972. Det vi hittills inte har gjort är olycksbådande.

En sådan utveckling får inte ens tänkas. Vi måste hitta lösningar. Problemet är det globala kapitalistiska systemet, lika dödligt i Kina som i USA och Ryssland. Kapitalism kan bara fungera som evig tillväxt. Tanken att kapitalismen skulle vara dömd att förstöra sig självt genom extrem kapitalkoncentration håller inte. Kapitalismen består av ständigt återkommande kriser och kreativ förstörelse. Vi minns depressionskrisen 1929, stagflationskrisen 1973, inflationen på 500 procent på 1990-talet, finanskrisen 2008 och vår tids corona-pandemi, energikris och Ukrainakrig.

Ur varje kris stiger nya kapitalister med växande kapital. Holgersen refererar Naomi Kleins ”Det här förändrar allt” och ”Chockdoktrinen”.

Holgersen kräver kamp, politisk kamp, ideologisk kamp, upplysningskamp. Planeten kan räddas om kapitalismen ersätts av ett ekosocialistiskt samhälle. Han skriver ”Ekosocialismen är bron mellan nutid och framtid.” Han kallar ekosocialismen ett ”övergångsprogram”. Boken avslutas med tio tankar om ekosocialistisk krispolitik. Den måste föras på alla plan, alla nivåer. Den är mångsidig, prövande, universell. Dess mål är att avskaffa kapitalismen som leder till undergång. Produktionen som nu är inriktad på bytesvärdet, den vinst som kan uppnås, måste förvandlas till produktion av bruksvärde, den produktion som är nödvändig för människornas liv.

Han skriver: ”Hur mycket tålamod kommer dagens ungdomar ha med sina härskare? Vad gör dagens ungdomar om tio år om våra makthavare fortsatt har misslyckats att lösa klimatkrisen? Vilka ursäkter ska politikerna torgföra när temperaturen rusar mot 2 grader?”

Krisernas tid är de två århundradena av kapitalism. Holgersen hänvisar ofta till Andreas Malms forskning som i boken ”Fossil Capital” gör en omvärdering av vår ekonomiska historia, och till Göran Therborn ”Kapitalet, överheten och alla vi andra”. Han har under skrivandet diskuterat med Ali Esbati och föreläst på V Skånes Marxistisk sommarskola 2019.

Vi återkommer med synpunkter på olika teser och resonemang i boken, men konstaterar att den utöver att vara ett viktigt bidrag till debatten om klimatkrisen och planetens överlevnad är välskriven och starkt engagerande.